

Pokoušení na poušti

Rožnov, Střítež: 10.3.2019

Kazatel: Josef Hurta

Čtení: Mt 16, 13 – 23

Text: Mt 4, 1 – 11 *Tehdy byl Ježíš Duchem vyveden na poušť, aby byl pokoušen od ďábla. Postil se čtyřicet dní a čtyřicet nocí, až nakonec vyhladověl. Tu přistoupil pokušitel a řekl mu: "Jsi-li Syn Boží, řekni, at' z těchto kamenů jsou chleby." On však odpověděl: "Je psáno: 'Ne jenom chlebem bude člověk živ, ale každým slovem, které vychází z Božích úst.'" Tu ho vezme ďábel na do svatého města, postaví ho na vrcholek chrámu a řekne mu: "Jsi-li Syn Boží, vrhni se dolů; vždyť je psáno: 'Svým andělům dá příkaz a na ruce tě vezmou, abys nenarazil nohou na kámen!'" Ježíš mu pravil: "Je také psáno: 'Nebudeš pokoušet Hospodina, Boha svého.'" Pak ho ďábel vezme na velmi vysokou horu, ukáže mu všechna království světa i jejich slávu a řekne mu: "Toto všechno ti dám, padneš-li přede mnou a budeš se mi klanět." Tu mu Ježíš odpoví: "Jdi z cesty, satane; neboť je psáno: 'Hospodinu, Bohu svému, se budeš klanět a jeho jediného uctívat.' V té chvíli ho ďábel opustil, a hle, andělé přistoupili a obsluhovali ho.*

Tato tradiční perikopa na první neděli v postě je dostatečně známá a zvláště starší z vás jste nějaké to kázání na tento text už jistě slyšeli. Výklady této perikopy se dělí v podstatě na dva druhy – christologický a „mravoučný“. Ten první vykládá text tak, že satan chce překazit Ježíšovo mesiášské poslání. Nabízí Ježíšovi nesprávné cesty k moci a slávě. Ježíš ale jeho svodům odolá a zvolí cestu trpícího služebníka. Od toho se odráží druhý vykladačský přístup, který vychází z předpokladu, že i my, jako učedníci Kristovi, máme tak jako Kristus odolávat satanovým nástrahám a nepodlehnout pokušení. Tento poněkud moralistní výklad napomíná nás věřící, abychom se varovali hříchů, k nimž pokušitelovo svádění vede.

Při přemýšlení, jak se zhostit kázání na tento text novým způsobem, mě napadlo, že existuje přece i třetí úhel pohledu. Když Ježíš říká ďáblu: „Jdi mi z cesty, satane!“ ke komu vlastně mluví? Vždyť říká totéž, co řekne o dvanáct kapitol později, když mluví s učedníkem Petrem. Tomu také říká: „Jdi mi z cesty, satane!“ Je možné, že roli satana můžeme v tom dnešním příběhu zastat i my lidé, dokonce jako Kristovi následovníci? Může i nás Ježíš nazvat tak nelichotivě? Na příkladu apoštola Petra vidíme, že i my sami se můžeme snadno dostat z role pokoušené oběti do pozice samotného pokušitele. A tak zkusme ten dnešní text číst jako rozhovor Ježíše ne s ďáblem, ale s námi.

Tehdy byl Ježíš Duchem vyveden na poušť, aby byl pokoušen od ďábla. Postil se čtyřicet dní a čtyřicet nocí, až nakonec vyhladověl. Tu přistoupil pokušitel a řekl mu: "Jsi-li Syn Boží, řekni, at' z těchto kamenů jsou chleby." Nuže, máme tu před sebou hladového a vysíleného Krista, který je na poušti a nemá nic k jídlu. Ale satan v nás, lidech, o Bohu pochybuje a říká mu: Kdybys byl opravdu Bohem, tak bys dokázal udělat to a ono. Kdyby byl Bůh, zařídil by, aby na světě nebyl hlad, bída, války, zařídil by, aby nebylo vůbec žádné zlo. Ale protože na světě je zlo, tak žádný Bůh není a ty, Ježíši, nejsi Boží Syn. Vždyť ty jsi žebrák! "To jsi Mesiáš? Zachraň sebe i nás!", říká satan skrze jednoho ze zločinců, kteří viseli na kříži. Věta, s níž lidé žalují na Boha dnes a denně. Nechápu, proč Bůh dobrovolně trpí s námi a co tím chce dokázat. Už Izaiáš píše o Kristu: „Neměl vzhled ani důstojnost. Viděli jsme ho, ale byl tak nevzhledný, že jsme po něm nedychtili. Byl v opovržení, kdekdo se ho zřekl, muž plný bolesti, zkoušený nemocemi, jako ten, před nímž si člověk zakryje tvář, tak opovržený, že jsme si ho nevážili.“ Takto si lidé Boha opravdu nepředstavovali, a proto o něm pochybují. Vyčítají mu, že nenaplnuje jejich představy. Jsou jako nedočkavý muž, který svou přítelkyni vydírá: „Když nechceš to samé co já, tak mě nemáš ráda.“ Stejně jednají vůči Bohu: Když, Bože, neuděláš, co chci já, nejsi u mě Bůh. Ale Ježíš satanovi odpovídá: „Člověk není živ jen tím, co si myslí, že nutně potřebuje. Nebýt tvůrčího Božího slova, žádný člověk by tu na světě ani nebyl, ani žádný svět by nebyl, nebylo by nic. Jak je možné, že vůbec něco je? Nebylo by nic, kdyby nebyl Bůh a jeho slovo.

Tu ho vezme ďábel do svatého města, postaví ho na vrcholek chrámu a řekne mu: "Jsi-li Syn Boží, vrhni se dolů; vždyť je psáno: 'Svým andělům dá příkaz a na ruce tě vezmou, abys nenarazil nohou na kámen!'" Když Boží slovo, tak Boží slovo. Co je psáno, to je dáno! Chápete, kde je tady problém? To poznáme z Ježíšovy odpovědi. Kdybych ji měl parafrázovat, tak to řeknu asi takto: Je psáno: Nebudeš schválně bourat, aby ti pojišťovna vyplatila pojistné plnění. To by přece byl klasický pojistný podvod. Stejně tak nebudeš pokoušet Pána Boha. Možná, že někdy tvůj život zachrání, možná že jindy ne. Ale na Boží milost není právní nárok. Škoda, že ďábel i skrze některé křesťany a jejich fundamentalistický výklad Písma deptá jiné lidi a vrhá je do všelijakých pastí a propastí, v nichž o svoji víru možná definitivně přijdou.

Pak ho ďábel vezme na velmi vysokou horu, ukáže mu všechna království světa i jejich slávu a řekne mu: "Toto všechno ti dám, padneš-li přede mnou a budeš se mi klanět." Jsou panovníci, kteří by dali království za koně. Ale my jsme schopni Bohu naslibovat i hory doly, jestliže bude po našem. Slíbíme Bohu všechno, jen pokud si budeme moci ponechat své vlastní ego na trůnu svého života. Když nebudu muset uznat Ježíše absolutním Pánem svého života a poslouchat jej. Ale pokud mi Bůh půjde na ruku a bude mi zavázán vděčností, pak možná i ten salár zvýším.

Každý člověk zaslouží úctu a potřebuje uznání. O tom není sporu. Ale pokud si začneme hrát na Pána Boha, pak je to předzvěst našeho pádu. Pak si musíme z Ježíšových úst vyslechnout ono nelichotivé: „Jdi z cesty, satane; neboť je psáno: Hospodinu, Bohu svému, se budeš klanět a jeho jediného uctívat.“

Pokud nepřiznáme Bohu jeho právo na nás a budeme si přisvojovat čest náležející jen jemu, pak se ocitáme na straně protibožských sil. V tomto smyslu nelze být jaksi neutrální. Čteme, že v té chvíli ho ďábel opustil, podobně jako později mnoho Ježíšových učedníků, o kterých je také napsáno: „Od té chvíle ho mnoho jeho učedníků opustilo a už s ním nechodili.“ To je psáno v Janově evangeliu 6. kapitole 66. verši – tedy tři šestky, jestli víte, co to znamená.

A jsme na konci dnešního příběhu. Úhel pohledu, který jsem pro své kázání zvolil, mi ovšem nedovoluje skončit Ježíšovým příkazem: „Jdi z cesty, satane!“ Mnohem vhodnější a nadějnější je v tomto případě zakončit Ježíšovou neodbytnou otázkou učedníkům: „I vy chcete odejít?“

Modlitba: *Pane, ke komu bychom šli? Ty máš slova věčného života. A my jsme uvěřili a poznali, že ty jsi ten Svatý Boží.*

Přímluvná modlitba: *Pane, tvé slovo přemáhá všechno zlé. V Ježíši Kristu jsme to poznali. Proto tě prosíme: Dej, ať všechn tvůj lid je naplněn tvou láskou. Svým slovem vyučuj církev, vyzbrojuj její služebníky, přiváděj k jednotě, ved' ke službě smíření; ať tvé slovo zní i tam, kde ho dosud neznají nebo se mu brání. Prosíme za ty, kteří jsou spoutáni zlem a trpí. Prosíme i za všechny, kdo trpí jejich vinou. Svým slovem milosti bud' s osamělými, ztracenými, s těmi, kdo prožívají úzkost a strach, s těmi, kteří ztratili všechnu naději, s lidmi bez domova, s dětmi bez rodičů. Prosíme za náš sbor. Dej, ať tvé slovo i v nás přemáhá všechno zlé. Skloň se ke dětem v našich rodinách, buď i s těmi, které se nevydaly po tvé cestě. Stůj při rodičích, kteří tě věrně dosvědčují svým dětem, i při těch, kteří se před nimi za tebe stydí. Posiluj presbytery a spolupracovníky. Prosíme tě za všechny, kteří dnes s námi nejsou, protože jim v tom brání služba či nemoc. Navrať ty, kteří tu nejsou proto, že už zapomněli. Také prosíme za ty, kterým jsme ublížili, i za ty, kteří tu nejsou, poněvadž jsme je pohoršili. Pane, ke tobě se obracíme, protože ty jsi zvláště nad Zlým. V tobě skládáme svou naději. Amen.*